

סוגרים שבוע

מספרים ש...

ההבדל ביני לבינו

כשהתעוררה גברת בלום בבוקרה של אותה שבת, אמרה לבעלה כי בקרוב מאוד יהיה עליהם למהר לבית החולים. היא היתה בחודש התשיעי להריונה והרגישה שצירי הלידה שלה מתחילים. היא ביקשה ממנו לשוב מבית הכנסת עוד לפני תום התפילה כדי שיוכלו לנסוע. הוא הלך לבית הכנסת, אך יצא מיד לאחר אמירת 'קדושה' של תפילת מוסף, ונחפז לשוב הביתה. בשעה שהסיר את טליתו, הבחין באדם נוסף מן העבר השני המסיר אף הוא את טליתו ומניחה במקומה. 'אח, מה קורה עם אנשים', הרהר מר בלום לעצמו, "למה הוא לא יכול לחכות עד סוף התפילה? מדוע הוא כה ממהר? החמין ימתין לו עשר דקות נוספות...". כשהגיע מר בלום לבית החולים בלווית אשתו, את מי אתם חושבים שהוא פגש שם?...

הטלפון בבית המרקחת צלצל. הרופא היה מעבר לקו. הוא תבע לדעת מדוע סיפקה הרוקחת תרופה שונה מזו שנרשמה על ידו. הרוקחת התנצלה ובתמורה זכתה להרצאה ארוכה על עד כמה חשוב לדייק במתן התרופה במרשם, האחריות הציבורית וכו'. מאוחר יותר, נברה הרוקחת בערמת המרשמים כדי למצוא את המרשם המדובר. להפתעתה, גילתה שהיא אכן סיפקה את התרופה הרשומה במרשם. מסתבר, שהרופא עצמו רשם את התרופה השגויה. מתוך סקרנות, טלפנה לרופא והסבירה לו את המצב. "אה, טוב, כל אחד יכול לטעות", באה התשובה הקלילה מעבר לקו. (מתוך "הצד השני של הסיפור")

פיתחים שולחו שאלות לדיון משפחתי

* **במי הכול תלוי** - "ה' יִלְוֶם לְכֶם וְאַתֶּם תִּזְרְשׁוּן" (יד, יד) – מה היחס בין מה שקובע ועושה הקב"ה לבין מה שתלוי בנו? האם כאשר אני לא מוצא עבודה או בת זוג או נכשל במבחן או בטסט זה בגלל שכך נגזר משמים או שזה תלוי בי? באילו מצבים בחיים אדם יכול לומר "זה לא תלוי בי, הכדור נמצא במגרש של ריבוננו של עולם ואני מפסיק להשתדל"?

* **"רק לצעוק אל ה'"** - "וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה בַּיּוֹם הַהוּא הִנֵּה אֲנִי מֵבְרֵךְ אֶת יִשְׂרָאֵל וְיִסְעוּ" (יד, טו) – מתי אנחנו מתפללים באמת בכוונה ו'צועקים אל ה'", האם דווקא כשקורה לנו אסון? ברגעים של שמחה? גם בסתם יום של חול? האם התפילה בשבילנו היא דיבור אל ה' או קריאת הטקסט שכתוב בסידור? למה?

מתוך הפרשה

תקציר הפרשה: השבועות הראשונים שלאחר יציאת מצרים: מסע ישראל ממצרים בליווי עמוד אש וענן * פרעה והמצרים מתחרטים ורודפים אחריהם * בני ישראל נבהלים וצועקים אל ה' * קריעת ים סוף ושירת הים * המסעות מים סוף למדבר סיני * ירידת המן והשליח, מלבד בשבת * מלחמת עמלק.

להמתיק את המר במר

זמן קצר אחרי הנס המדהים של קריעת ים סוף, מגיעים בני ישראל למדבר שור, והמציאות המרה טופחת על פניהם. הם צועדים שלושה ימים במדבר, ואין מים לשתות. כשהם מגיעים למקרה הם אומנם מגלים שם מים, אבל...מרים ובלתי ניתנים לשתיה. התוצאה: "וַיִּלְנוּ הָעָם עַל מֹשֶׁה לֵאמֹר: 'מַה נְשַׁתֶּה?!' משה פנה לקב"ה ומשמים מגיעה התגובה הבאה: "וַיֹּרְאוּ ה' עַץ וַיִּשְׁלַךְ אֶל הַמַּיִם וַיִּמְתְּקוּ הַמַּיִם" (שמות טו, כד-כה). מתרחש נס מיוחד והמים המקולקלים נעשים ראויים לשתיה.

הרמב"ן מעיר שהניסוח של התורה כאן מוזר. "וַיֹּרְאוּ ה' עַץ". לכאורה היה צריך לכתוב "וַיִּרְאוּ ה' עַץ" – ה' הראה למשה עץ שאותו יש להשליך אל המים. מה פשר השימוש בלשון 'וַיֹּרְאוּ' שמשמעה לימוד והוראה?

מדרש תנחומא עונה תשובה מפתיעה: "הוראו ולימדהו דרכו של הקב"ה, שהוא ממתיק המר במר". כלומר, מה שהתרחש במרה היה הרבה מעבר לפתרון נקודתי של מצוקת המים. בכך שמשה השליך עץ מר לתוך המים ובזכות זה הפכו מתוקים, לימד הקב"ה את עמו יסוד חשוב על הדרך בה הוא מנהל את המציאות.

דרך העולם היא שלא תמיד האדם מלקק דבש. אין אחד שלא נתקל במהלך החיים בקשיים ואפילו הסתבכויות ונפילות. אנחנו נושאים תפילה לה' שיחלץ אותנו מהמצר ויישאל ישועה, אך לפעמים דווקא אז הדברים מסתבכים יותר, ונדמה שתפילתנו הושבה ריקם.

התורה מלמדת אותנו כאן שדרכו של הקב"ה שהוא ממתיק את המר במר. גם אם נדמה לנו שהיה עדיף שדברים יקרו אחרת, שהכול יהיה קל ופשוט, זה לא בהכרח נכון. במבט עליון הצופה אחרית מראשית, לעיתים טוב וכדאי יותר שדברים יקרו דווקא בדרך שנוראית מסובכת וקשה. לא פעם מתברר שדווקא מתוספת המרירות צומחת הישועה.

כך גילה למשל יוסף, אותו נער שאחיו בגדו בו ומכרו אותו לעבד במצרים ובסופו של דבר הצעד הזה הוביל אותו אל כס המלוכה ולהצלחה של המוני אנשים מרעב.

כך ראתה יוכבד שנאלצה להיפרד בוכייה מתינוקה על גדת היאור, אך בסוף התברר שדווקא משם הגיע ישירות לגדול בבית המלוכה מוגן ובטוח.

זה המסר שלימד ה' את בני ישראל בצאתם ממצרים.

האם אנחנו יכולים ללמוד ממנו גם לחיים שלנו?